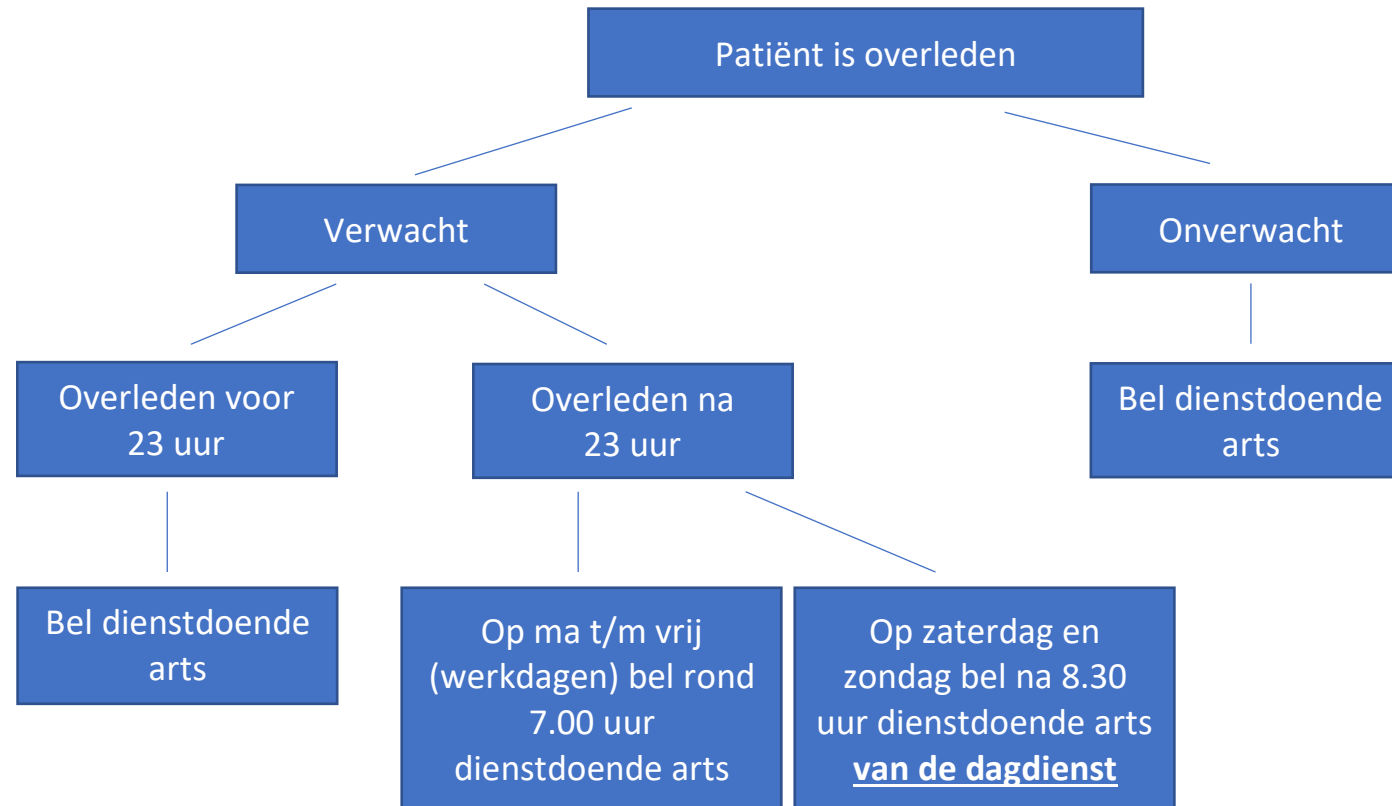

STROOMSCHEMA SCHOUWEN

Aanvullingen:

1. Informeer familie over het tijdstip van schouwen (door spoedvisites in de ochtend kan het tijdstip soms schuiven)
 - Maandag t/m vrijdag tussen 8.00 en 9.00 uur
 - Zaterdag en zondag tussen 9.00 uur en 10.00 uur
2. Wanneer familie vragen heeft of persee een arts wil spreken, dan kan er altijd met ons overlegd worden over een eerdere visite. Wanneer de zorg bepaalde vragen of bijzonderheden heeft tav het overlijden, kan er uiteraard ook altijd met ons overlegd worden

STROOMSCHEMA SCHOUWEN

Bijzonderheden:

Mogelijk niet natuurlijk overlijden

Situatie 1

Verwacht overlijden, maar mogelijk niet natuurlijk bv. 1-3 (of langer) weken na val met als gevolg heupfractuur.

a/ indien geaccepteerd valrisico bij frequent vallen, val onderdeel van ziekteproces (dementie parkinson) en/ of al neergaande lijn dan overlijden natuurlijk (val is dan eigenlijk een 'rechtstreeks' gevolg van de ziekte / aandoeningen). Bij twijfel overleg met collega SO en leg vast in dossier

b/ indien niet frequent vallen, bij min of meer stabiele situatie en met name duidelijk langere levensverwachting voor dan na het valincident, dan overlijden waarschijnlijk niet natuurlijk. SO legt dit vast in dossier, SO geeft tijdstip schouw aan. In principe kan dit ook in de ochtend via overleg Gemeentelijk-lijkschouwer (GL) worden geregeld
nb de SO maakt aan de hand van bovenstaande situatieschets een afweging en overlegt zo nodig met de gemeente, de lijkschouwer en legt dit vast in het medisch dossier onder de episode palliatieve zorg

NB alleen een knik, wil niet zeggen dat er altijd sprake is van een niet natuurlijk overlijden, als de patiënt namelijk frequent valt als onderdeel van zijn ziekteproces, dan wordt de val veroorzaakt door die ziekte (bv een dementie of de ziekte van parkinson) en zou er van een natuurlijk overlijden mogen worden uitgegaan.

Situatie 2

Onverwacht overlijden na val, bv overleden aangetroffen op grond, met vermoeden ernstig trauma.

Waarschijnlijk niet natuurlijk, direct overleg GL

STROOMSCHEMA SCHOUWEN

Situatie 3

Onverwacht overlijden bij (vermoeden) suïcide

Situatie 4

Onverwacht overlijden bij calamiteit zorg / vpk, bv medicatiefout

Wet zorg en dwang

RM of IBS

Hierbij overlijden als niet natuurlijk beschouwen

Zie ook WZD

- Toezicht melden (Wzd art 42) opname, ontslag en overlijden bij opnames met RM/ IBS, aan griffier van de rechtbank die de machtiging verleende, CIZ, IGJ en aan familie, partner en/of cliëntvertegenwoordiger.

STROOMSCHEMA SCHOUWEN

DE ROL VAN DE FORENSISCH ARTS BIJ HET OVERLIJDEN VAN UW NAASTE

/ forensische geneeskunde

Het (aanstaande) verlies van uw naaste is enorm verdrietig, wij wensen u sterkte met uw verlies. De behandelend arts heeft besloten om een forensisch arts (of gemeentelijk lijkschouwer) in te schakelen. We kunnen ons voorstellen dat dit vragen bij u oproept. In deze folder leggen wij uit waarom dit gebeurt, wat dat betekent voor het proces van afscheid nemen en waar u met vragen terecht kunt.

Waarom komt er een forensisch arts?

Uw naaste komt te overlijden of is overleden als gevolg van een ongeval. Dit is bij kwetsbare ouderen een veelvoorkomende oorzaak van overlijden. Het overlijden na een ongeval (waaronder soms ook een val) wordt echter als een niet-natuurlijke dood beschouwd. Dit kan ook gelden als iemand na een ongeval komt te overlijden aan de complicaties van een heupoperatie en/of de bijbehorende bedlegerigheid.

Daarom onderzoekt de forensisch arts de oorzaak en omstandigheden van het overlijden van uw naaste. Dit is de standaardprocedure als er sprake is van een ongeval (zoals een val), of als er eventueel twijfel is over de doodsoorzaak.

Wat doet de forensisch arts?

De forensisch arts onderzoekt de oorzaak en omstandigheden van het overlijden van uw naaste. De behandelend arts en de forensisch arts stemmen samen af op welk moment het onderzoek ('de schouw') plaatsvindt. De forensisch arts onderzoekt of er aanwijzingen zijn voor verwijtbare of vermijdbare zaken.

Voor u als naaste betekent dit het volgende:

- **U mag na het overlijden het lichaam van uw naaste pas verplaatsen na akkoord van de forensisch arts**
Het is belangrijk dat u het lichaam van uw naaste zoveel mogelijk laat liggen in dezelfde positie als op het moment van overlijden. Zo kan de forensisch arts het onderzoek het best uitvoeren. U krijgt hierover instructies van de behandelend arts.
- **De forensisch arts stelt vragen aan u en een van de medewerkers**
Bij binnenkomst kan de forensisch arts aan u vragen wat er in uw beleving gebeurd is. Daarna heeft de forensisch arts een gesprek met een medewerker van het verzorgings- of verpleeghuis. De forensisch arts kan de overledene ook onderzoeken. Het kan zijn dat de forensisch arts u hierbij vraagt om de kamer even te verlaten.
- **U mag de uitvaart pas regelen na akkoord van de forensisch arts**
Pas na toestemming van de forensisch arts mag u uw uitvaartondernemer bellen om het lichaam van uw naaste op te halen en te verzorgen. Houdt u er rekening mee dat het even kan duren voor u dit mag regelen.

De forensisch arts bespreekt de volgende zaken met de medewerker van de instelling:

- de ziektegeschiedenis van uw naaste
- de manier waarop uw naaste is overleden
- welke medicatie uw naaste gebruikte
- hoe de val heeft plaatsgevonden en of er valpreventie was.

Zijn er geen aanwijzingen voor verwijtbare of vermijdbare zaken?

Dan neemt de forensisch arts contact op met de officier van justitie. De officier van justitie geeft vervolgens het lichaam van uw naaste 'vrij'. Dit kan soms even duren, de officier van justitie is niet altijd direct bereikbaar. De forensisch arts belt u zo snel mogelijk. Pas na dit telefoontje mag u de uitvaartondernemer bellen om het lichaam van uw naaste op te halen en te verzorgen.

De forensisch arts informeert de uitvaartondernemer en de gemeente. De gemeente moet bij een niet-natuurlijke dood namelijk volgens de wet toestemming geven voor de uitvaart en de akte van overlijden afgeven.

Zijn er wel aanwijzingen voor verwijtbare of vermijdbare zaken?

In dat geval informeert de forensisch arts u ter plaatse over de vervolgstappen.

Heeft u vragen?

Stel ze aan de behandelend arts of verpleegkundige. Zij helpen u graag verder.

Heel veel sterkte,

Forensisch artsen
GGD Brabant-Zuidoost en GGD Hart voor Brabant